

BIBL. NAZ.
VIII Emanuele III

SUPPL.
PALATINA

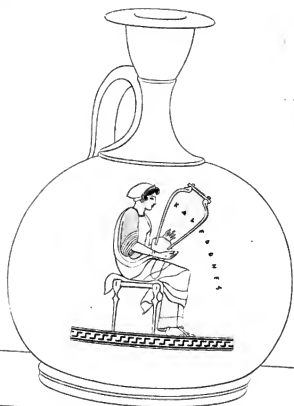
C

309

NAPOLI

1136.

Suppl. No. 1. C309

226891 384

ANIMADVERSIONES NOVISSIMAE

IN

VASCVLVM ITALO-GRAECVM

ANNO CXCICCLXXXI LOCRI EFFOSSVM

QVOD IN REGIO MVSAEO BORBONICO ADSERVATVR

AVCTORE

BERNARDO QVARANTA

IN REGIO ARCHIGYMNASIO NEAPOLITANO

FACVLTATIS INGENVARVM ARTIVM ET PHILOSOPHIAE

DECANO

ARCHAEOLOGIAE ET LITTERATVRAE GRAECAE PROFESSORE

PLVRIVM ACADEMIARVM SOCIO

NEAPOLI

EX TYPOGRAPHIA IOANNIS DE BONIS

1817.

THE
LAW OF THE
STATE OF NEW YORK

1892

CLARISSIMO ET ERUDITISSIMO VIRO
MICHAELI ARDITIO

HIEROSOLYMITANI ORDINIS EQVITI

CIMELIIS VNIVERSIS QVAE IN REGIO MVSAEO BORBONICO
ADSERVANTVR

MVSAEO HERCVLANENSI ET EFFOSSIONIBVS ANTIQVITATVM
PRAEFECTO

ACADEMIAE HERCVLANENSIS IAM XVVIRO

REGIAEQVE SOCIETATIS BORBONICAE

ALIARVMQVE COMPLVRIVM ACADEMIARVM NOSTRATIVM
ET EXTERARVM MEMBRO

BERNARDVS QVARANTA

S. P. D.

*En, Vir Clarissime, breves, quas Tibi spoponde-
ram, animadversiones in Vasculum Locrense a Te
iampridem doctissime illustratum. In his non prae-
claram eruditionem, nec sermonis elegantiam, aut
penitiorum notitiarum apparatus, quo Ipse in scri-*

bendo uti soles, deprehendes; sed amorem dumtaxat erga veritatem, Neapolitanamque gloriam perspicies. Quidquid autem ad speciem, et ornatum argumentorum mihi deest, nominis Tui, quo animadversiones istae decorantur, celebritas facile supplebit. Vtrum vero eam, quam Tu iam protulisti opinionem, magis magisque confirmarim, viderint alii. Quod ad me si rem acu tetigisse videar, voti compos ero; sin minus, non ideo Tua explicatio minime probabilis dicenda erit, sed potius ingenio meo tribuendum, quod illam in suo lumine collocare haud norim.

Tu interim, Vir Clarissime, hasce, quales illae cumque fuerint observationes ca, qua praestas, humanitate suscipias, tamquam amoris et observantiae erga Te meae argumentum; ac si quid otii nactus fueris inter tot tantasque curas, quibus, ob amplissima muncra a Rege Nostro Augustissimo merito Tibi delata, quotidie distineris, in illas oculos conicere non Te pigeat. Vale.

ΔΕΙ ΟΜΟΙΩΣ ΑΜΦΟΙΝ ΑΚΡΟΑΣΘΑΙ.

DEMOSTH. de Corona.

EA inter certamina, quae, ingenuarum artium, et antiquitatum studiis e barbarorum temporum caligine emergentibus, iampridem invaluere, quaeque praesertim a nostratibus cum exteris commissa sunt, non ultimum certe locum illud obtinet quod novissime institutum est. Ansam ei praeuit quoddam ex illis vasculum, quae vulgo etrusca nuncupantur, aliquot abhinc annis Locris effossum, atque cum ab aetate, tum etiam ab inscriptione cum primis comparandum. Quum enim anno A. R. S. CXCICCLXXXIV. Cl. V. MICHAEL ARDITIUS Eques Hierosolymitanus, Regio Musaeo Praefectus, et Academiae Herculaneensis XV. Vir, quamdam elucubrationem ad illud explauandum publicae lucis iurisque fecisset¹; continuo, ut plerumque accidit, nonnullis *αρχαιολογίας* cultoribus in contraria omnia abire placuit. Jam vero istorum disceptationibus tantum non oblitteratis, en tibi dnos et viginti post annos IMMANUEL G. HUSCHKE V. Cl. Rostochiensis, qui *ὡς Θεός ἀπο μηχανῆς* frivolum sane, sed ingeniosam sententiam in medium proferre non dubitavit².

(1) *Illustrazione di un antico Faso trovato nelle ruine di Locri. Napoli 1791. pag. 76. fol.*

(2) *Commentatio de Inscriptione Vasculi Locris in Italia reperti — Aca-*

demiae Rostochiensis auctoritate scripsit IMMANUEL G. HUSCHKE H. T. Rector — Die XIX Novembris MDCCCXIII — Rostochii, ex officina Adleriana. pag. 20. fol.

At ego, cui patriae decus admodum cordi est, quique re Antiquaria, et Diplomatica valde delector, nonnihil otii et curae ad ἀντιγρῦτικὴν Huschki Dissertationem excutiendam impendi: quumque nonnulla in ea deprehendissem, quae mihi notata digna viderentur, ipsa in lucem edere omnino deliberavi, ratus a Φιλαρχειῶν, vel certe a Φιλοματρῶν gratiam initurum. Porro dum hasce animadversiones typis mandandas curabam, sedulo cavi, quod et ipse ARDITIUS optabat, ne qua mihi gutta Lycambei fellis excideret, neve pristina ΚΑΛΗΔΟΝΗΣ interpretatio uti certa, sed uti probabilis confirmaretur: quippe in fronte Arditiæ Dissertationis aurea illa CICEROVIS sententia opportunissime effulgebat: *Ea, ut potero, explicabo; nec tamen quasi Pythius Apollo, certa ut sint et fixa, quae dixero; sed ut homunculus unus e multis probabilia coniectura sequens, Ultra enim quo progrediar, quam ut veri videam similia, non habeo. Certa dicent ii, qui et percipi ea facile posse dicunt, et se sapientes esse profitentur.* Quamobrem quidquid ad nostram tractationem pertinuerit quadripartito, prout res ipsa suadet, exsequemur. Ac primum superiores eruditorum opiniones ad trutinam revocabimus, deinde argumenta ad ARDITII sententiam evergendam ab HUSCHKI adducta expendemus, tam cetera, unde Criticus suam constabilem opinionem contendit perscrutabimur, postremo nonnullas animadversiones in totam HUSCHKII διατριβὴν coronidis loco subiiciemus. Spero igitur hunc qualemcumque meum laborem humaniter ab HUSCHKIO exceptum iri; non enim profanas in eius opusculum manus iniicio, ut auctoris ludi aliquid detraham, sed ut pateat quam vere QUINTILIANUS scripserit: *Magni auctores . . . labantur aliquantulo, et oneri cedunt, et indulgent ingeniorum suorum voluptati, nec semper intendunt animum . . . summi enim sunt, homines tamen.*

(1) Quæst. Tuscul. Lib. I, cap. 9.

(2) Instit. Orat. Lib. X, cap. 3.

videtur. Et quod ad nos pertinet, fatendum quidem est antiquissimis temporibus Graecorum O instar sextae litterae Vasculo nostro inscriptae exarari consuevisse; ut millenis veterum testimoniis a MONTFAUCONIO¹, a PP. Maurinis², a MAZUCHIO³, et a PRINCIPIS TURRISMUCIAE⁴ productis comprobatur. Constat aliunde litteram, quam PERSIUS *caninam* vocat⁵, eandem olim figuram, quam το D Latinorum obtinuisse⁶. Quapropter hac forma το *Rho* occurrit in aliquot numis, in quibus *εργασίας* IDNO⁷, LADINOD⁸, YDINAI⁹ conspiciuntur. Quin immo ant parum aut nihil differt ab antepenultima littera nostri Vasculi *Rho* illud quod in voce KVMELTEDNVN cuidam numo ab IGNARRA edito¹⁰ exarata occurrit. Queta numum etsi *αρχαιολογος* ille ad Comas, PELLERINIUS vero¹¹, CAYLUS¹², et ECKHESIUS¹³ ad Comas et Linternum referre maluissent, tamen ad Compulterium pertinere SESTINIUS¹⁴, et SCHLICHTENGROLLIUS¹⁵ *κρησιντας* ostenderunt. Ex quibus omnibus liquido colligitur non temere ΚΑΑΕ ΟΡΝΕΞ in Vasculo de quo agitur, posse legi. Quod vero hoc nomen proprium *Ορνέξ* a veteribus usitatum fuerit, vel id argumento esse

(1) *Palaeograph. Graec.* Lib. II, cap. I, pag. 121, seqq. cap. III, pag. 131, cap. IV, pag. 142, et Lib. IV, cap. X, pag. 336.

(2) *Nouveau Traité de Diplomatique* Tom. I, pl. X, pag. 699.

(3) *Ad Tabb. Heracl.* pag. 551, et 554.

(4) *Le antiche Inscrizioni di Palermo*, pag. 243, seqq.

(5) *Sol.* 1, vers. 109.

(6) Ita MAZUCHIUS *ε τανν* in *Tabb. Heracl.* pag. 534. In linguis Orientis το D et R tractus minimum inter se differunt: adde hoc quoque, quod hae litterae, quum cognatus pronunciationis essent, quum saepissime inter se permutatae alternabant, ut exemplis pluribus in *Thyrenica* docui.

(7) *IGNARRA de Palaestra Neapolitana* pag. 256. *ECKHESI Doctr. Numorum Vet.* Tom. I, pag. 118.

(8) *Mus. HUNTER. Tab. XXIII, n.*

6, 7, 8. *Mus. Parnassick. Tom. II, Tab. XVII, n. 9, Tab. XVIII, n. 1. IGARRA de Palaestra Neap.* pag. 257. *KRELL. Suppl. ad Num. Imper. a VALLANTIO edit. et a BALOINIO aucta* Tab. II, n. 12, pag. 100, seqq. *Vindobonae* 1767.

(9) *MAGNAN. Miscell. Numism.* Tom. III, Tab. XXVII, n. 11. *IGNARRA de Palaestra Neap.* pag. 258. *ECKHESI Cat. Mus. Findob.* Tom. I, pag. 21, *FERRICH. Notit. Elem. Num. Antiq.* pag. 89. *Vindobonae* 1759.

(10) *De Palaestra Neap.* pag. 253.

(11) *Récueil des médailles* Tom. I, Pl. VIII, n. 25.

(12) *Antiq. Etrusq. T. V.*

(13) *Catalog. Mus. Findob.* pag. 17. *Doctr. Num. Vet.* pag. 111.

(14) *Lettres Numismatiques* Tom. VIII, pag. 236.

(15) *Annalen der Numismatik*, Pt. II, pag. 16, seqq. *Lipsiae* 1804.

poterit, quod ita appellatus fuerit: unus ex Erechtei filiis, ut apud PAUSANIAM ¹, et EUSTATHIUM ² legere licet ³.

At quaeret fortasse quispiam, quid tandem sibi vult isthaec interpretatio? Id paucis enucleamus. In more apud Graecos fuit positum, ut qui in certamine de corporis pulchritudine victoriam retulissent, variis exinde praemiis cumularentur; quemadmodum ex ATHENAEO ⁴, VAN-DALIIUS ⁵, STOCHAUSENIUS ⁶, et Academici Herculanienses ⁷ ostenderunt. Inter haec autem praecipuum certe locum obtinuerunt vascula illa nominibus quibusdam inscripta, adeo ut essent testatissima victoriae monumenta, sive victor ea in templis collocare, sive domi retinere, sive denique secum in sepulcrum inferri mallet: uti BONARROTIIUS ⁸, LEONARDUS AUGUSTINIUS ⁹, BELLETUS ¹⁰, LUPICIUS ¹¹, PASSERIUS ¹², et PACIAUDIVS ¹³ fusiori calamo docue-

(1) *Corynth* Lib. II. p. 67. Franc. 1583. *Ερεχτειος δὲ ἀπὸ ΟΡΝΕΩΣ τοῦ Ερεχθίδου* Nomen autem habuerit (Orneae) ab ORNEO Erechtei filio. Qui Orneus fuit etiam Peti pater eodem referente Scriptore *Ibid.* et Phocis. Lib. X. p. 354. *Οὐ δὲ ἀρχαία φασὶν τοὺ Φωκῆας, Ἀθηναίῳ δὲ ἵσταναι τὰ ἀνδρῶν, καὶ ἐκ τῆς Ἀττικῆς ὅπου ΠΕΤΕΝΙ Τῶν ΟΡΝΕΩΣ ἀνιστάται διαγινώσκει ὅσοι Ἀργεῖς ἐξ Ἀθηνῶν. Qui eoa (Stiridis) incolunt finem non Phocenses, verum: Athenienses olim se fuisse praedicant; et cum PETEO ORNEI FILIO ab Aegeo Athenis electo, se in ea loca venire.*

(2) Ad *Iliad*. B. p. 220. Basilens. 1560. *Καλοῦνται δὲ οὗτοι (αἱ Ορνέαι), ὁ ἀπὸ Ορνέου υἱοῦ Ερεχθίδου, ὁ ἀπὸ Ορνέου νυμφῆς, ἢ ὅτι ἐφ' ὧν αὐτὰς, ἢ ἐκ τῆς Ορνέου ἐπὶ ποταμῷ. Vocantur porro ita (Orneae) aut ab ORNEO Erechtei filio, aut ab Ornea Nympha, ut quia sitas sunt loco edito, aut communicato cum iis nomine fluvii Orneae.*

(3) Et quaequam APOLLONORUM Biblioth. Lib. III. cap. 15. sect. I. pag. 245. *Salmasius* 1661. inter Erechtei filios ORNEUM non recenset; tamen eum Erechtei filium revera fuisse Cns. G. HEYNS in not. ad APOLLONORUM Part. II. pag. 242. Göttingae 1783, luculenter osten-

dit. Nonnulli etiam memorari opinantur hoc nomen in HORATIO Lib. III. Od. IX. vers. 14.

LYD. *Me torret face mutua*

Thurini Calais filius ORNEI.

At vero alii ORNYTHI legere malunt cum BERTHELO, et ALEXANDRO CUNINGAMIO Viro Cl. qui et animadversiones longe eruditissimas in ipsos BERTHELI ad HORATIIUM notas edidit *Hagae Comitum*, 1721.

(4) *Dipnosophistum* Lib. XIII. pag. 565, et 609. Lugduni 1612.

(5) *De Antiquitatibus, et Marmoribus* Dissert. VII. pag. 563.

(6) *De Cultu ac Usu luminum antiquo*, cap. V. pag. 187, not. (6).

(7) *Bronzi* Tom. II. Tab. LVI. pag. 213, not. (2).

(8) *Osservazioni sopra alcuni frammenti di Vasi antichi di vetro*, pag. 220.

(9) *Gemme Antiche* Part. II. n. 21, pag. 40.

(10) *Memoirs de l'Academie des Inscriptions et belles Lettres* Tom. XXVI. pag. 497, 498, et 502.

(11) *Dissert.* IX. Tom. I. pag. 254.

(12) *Thesaurus Gemmarum Astriferarum* Tom. III. pag. 183, seqq.

(13) *Pag.* 79, seqq. *Epist.* post Descriptionem *Aluani* Principis a Biscari.

dae sunt gemmae illae apud **ΑΑΣΤΑΝΑΤΩΝ** ^{κα} in torques dispositae, ut vox **ΚΑΑΗ** peribello efflueretur. Idemque sibi vult inscriptio vasis in cimelio Regis Nostri **ΕΛΟΧΟΥΑΤΩ**, ubi **Cythereia**, quae inscribitur **ΚΑΑΗ**, prospicit iuvenem hederæ, thyrsaque ornatum, cuius epigraphe est **ΔΙΟΝΥΣΟΥ**, nec non **ΠΑΤΕΡΑ** eiusdem cimelii, in qua **ΚΑΑΕ** tribus singillatim feminis superscribitur. Atque hanc ob rem in gemmis occurrit **ΕΡΩΤΩΝ** illa dictio **ΧΑΙΡΕ ΚΑΑΗ**, in qua nomen amicae desideratur; vel quia faber ipse illud de industria omittebat ab emtore addendum, vel quia amasius volebat amicam suam palam fieri.

Quemadmodum vero amasii amicas suas **Καλας**, ita contra amicae amasios **καλους** nonnunquam appellabant. Quare poeta apud **ΤΗΟΚΡΙΤΟΥ**, voce ex antro elata, **Daphnin** transeuntem **Καλὸν Καλον** compellat; et a Nymphis arborum corticibus **ὀδύρα καλὸς** incidebatur, uti docent **EUSTATHIUS**, et **SUIDAS**. Ceterum si minus aliun-

Fagus, et Arcadio pinus amica Deo.
Ab! quoties teneras resonant mea verba
sub umbras

Scribitur et vestris CYNTHIA corticibus.
Sic quoque de Oenone **ΟVIDIUS** *Epist.*
Oenon. Paridi vers. 21. cecinit:

Incisae servant a te mea nomina fagi.

Et legor OENONE fulce notata tua.

Eadem fere verba inscribebat foliis qui **Venerem** deperibat apud **LUCIANUM** *Amor. Tom. II, num. 16, pag. 415.* *Amstelædani 1743.* *Ἡδὲ δὲ πλινον αὐτῶν τῶν καθὼν ἀνδρῶν, ποικίλῃ ἀπὸς ἑκατοστῶν, καὶ πᾶσι μαλακῶν δένδρων φλοιῶν ΔΕΦΥΔΙΤΗΝ ΚΑΛΗΝ ἐκτρέφει.* Jam vero magis irritato morbo, paries inculpebatur omnia, et unusquisque arbustulus mollis cortex **PULCHRAM VENEREM** predicabat.

(1) *Lib. I, Epist. I, pag. 5, Paritidis 1610.* *Περικλεῖται λαοκαλλήτων περιέρχων, ἐν μὲν τῶν κατὰ γυμνασίου τῆς ΚΑΛΗΣ γυμνασίου δὲ ἐν τῶν λυδίων ἡ θέρμ. Sed eam monito e gemmis cingit, inscriptum **FORMOSAE** nomen fecerat, cui gemmarum ordo pro litteris.*

Huc respiciat videtur **FORTIUS** in suo poemate, quod inscribitur *Il*

Ricciardetto. Canto VII, v. 87.

*E son le gemme in modo consegnate,
Che dicono così: DESPINA BELLA.*
Ad hunc vero morem spectant plerique loci **ΕΟΣΙΠΙΝΙ** apud **EUSTATHIUM** ad *Il. II, pag. 633, Romae 1542.* **ΤΗΟΚΡΙΤΟΥ** *Idyll. XVIII, vers. 47.* **ΜΑΝΩΝΙΑ** *Ecl. X, vers. 53.* **ΟΥΛΙΩΝ** *Epist. Helen. Parid. vers. 87.* **CLAUDIANI** in *Nuptiis Hon. vers. 9.* et **CALPURNII** *Ecl. I, vers. 21.* et *Ecl. III, vers. 43.* et *91.*

(2) **BONARROTIIUS** *Observationi sopra alcuni frammenti di Fasi antichi di vetro pag. 209.*

(3) *Idyll. VIII, vers. 72.*

ΔΑΦΝ. *Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ συνοφίῳ*
κατὰ ἑχέτι δέμα

Ταὶ ἐκατὰς παρὰ τὴν, ΚΑΛΟΝ
ΚΑΛΟΝ ἡμῖς ἐπακείν.

ΔΑΦΝ. *Et me ex antro iuncta-super-*
percillia-habens paello heri prou-
ctans

*Iuvenecus agentem **PULCHRAM**,*
***PULCHRAM** esse dicebat.*

(4) *Ad **Alia** II, pag. 170, et **Ilia***
II, pag. 633. Romae 1542.

(5) *Voc. Καλὸς, Ὀφύρα Καλὸς, et **Πα-***
μοσία.

de, discitur id certe totum ab ARISTOPHANE, qui narrat in foribus cuiusdam amasii sic legi: Ο' ΠΥΡΙΑΑΜΠΟΥΣ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΟΣ¹, de cuius loci recta interpretatione in imam paginæ oram pauca quaedam coniecimus². Eademque de causa in huiusmodi vasculis, quae perperam Etrusca vulgo adpellantur³, ΚΑΛΟΣ ΝΙ-

ΠΟΤΟΡΟΣ⁴ ΔΔΔ ΔΔΔ

(3) In *Vesp.* vers. 97. Sic ARISTOPHANES quemdam irridet adeo Iudiciorum amore insanientem, ut sicubi in foribus reperisset scriptum ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΟΣ, ipse praeteriens rescriberet, ΚΑΛΟΣ ΚΑΛΟΣ⁵.

Καὶ γὰρ Δ' ἐν τῇ γε προγεγραμμένῃ
Τὸν ΠΥΡΙΑΑΜΠΟΥΣ, ἐν δὲ ὑμῶν
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΟΣ,

Ἰὼν παρρησίας ἄλκιρον, ΚΑΛΟΣ ΚΑΛΟΣ.
Et per Iovem si forte videris scriptum
In foribus: PYRILAMPIS DEMUM
PULCHRUM,

Id est ostendens iam scripsit, Pulchrum urnae iudicialis Operculum.

De quo loco conferendus est Scholiastes.

(4) Trija beic se se offerunt animadvertenda: primum in errorem incidisse, FLORENTINUM CRISTIANUM ubi ΔΗΜΟΝ illum in ARISTOPHANIS loco nuper laudato, VICUM reddidit, quum sit nomen proprium, uti post SUIDAS Adnotatores in voc. ΚΑΛΟΣ, et ΠΑΡΑΝΟΙΑ, MAZUCHIUS ad Tabb. *Heraclei*. pag. 139. et ARBITRUS pag. 71. docuerunt; deinde male etiam ΔΗΜΟΝ, de quo agimus, translatum fuisse POPULUM a DALL' CHAMPIO in ATRERARIO *Dipnosophistarum* Lib. IX⁶, pag. 397. Lugduni 1612: potremo quotquot hunc ARISTOPHANIS locum hactenus protulerunt, MAZUCHIO praesente, ad Tabb. *Heraclei*. pag. 139. haec verba ΤΟΝ ΠΥΡΙΑΑΜΠΟΥΣ ΔΗΜΟΝ ΚΑΛΟΝ interpretatos esse DEMUM AMASIIUM PYRILAMPONIS; immo HENR. HUGONEM de *Prima Scrib.* Orig. cap. XXXIII, pag. 558. Traiecti ad Atherum 1738, a vero longius aberrasse quum verba illa de ipso Pyrilampe accepisset. At in eo loco, nix fallor, verba ARISTOPHANIS omnino vertenda sunt: DEMUM PYRILAMPIS FILIUM PULCHRUM. Sane ut primum incidi in illum ARISTOPHANIS locum, meumini genitivum nominis proprii post aliud nomen pro-

prium regi ab *ὄπ*, vel *εὐστ*, uti praeter ceteris docuit FRANCISCHUS NIGRAUS *De praecip. Graecae dictionis Idiotismi*, Cap. I. n. 16, p. 11, *Lipsiae* 1789, et LAMBERTUS BOS *Ellipses Graecae*, p. 506: *Lipsiae* 1808. Quum igitur invenissem ΔΗΜΟΝ ΠΥΡΙΑΑΜΠΟΥΣ in PLATONI Tom. IV, pag. 96, ed. Biponti, et ΔΗΜΟΝ ΤΟΝ ΠΥΡΙΑΑΜΠΟΥΣ in ATRERARIO *Dipnosophistarum* Lib. IX, pag. 397⁷ Lugduni 1612. et si crederem formam illam ab amante scriptam; tamen non dubitavi, quin vertenda foret: DEMUM PULCHRUM FILIUM PYRILAMPIS, et non AMASIIUM PYRILAMPONIS. At haec non tanti mihi esse videbantur, ut a laudatis interpretibus eruditissimis discederem. Sed tum demum in hac opinione confirmatus sum, quum in *Heracleo* legi voc. ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΟΣ ΠΥΡΙΑΑΜΠΟΥΣ ΤΙΟΣ *ex doctis*, Pulcher PYRILAMPIS FILIUS hic erat.

(5) Ita de huiusmodi vasculorum denominatione loquitur LATEINUS *Dissertatione de Vasi antichi dipinti volgarmente chiamati Etruschi* pag. 33. Du tutto questo parmi potere inferire; che la denominazione di vasi Greci, che trovo in qualche moderno data universalmente a' vasi scavati colà verso Napoli desti un'idea falsa non altrimenti, che la desinse l'antica di vasi Etruschi. Più mi piace quella di Greco-Italiani, che dà loro il Ch. Signor ENRICO VISCONTI Museo Pio-Clement. Tom. IV. in fin. o d' Italo-Greci, con cui gli appella il Ch. Signor MICHELE ARUITI Illustrazione di un antico vaso etc. pag. 5; ma tali appellazioni par da restringersi a quegli, che spettano agli Italiani, quali erano veramente i Locreni; e a quegli, che nel disegno, o nella epigrafe danno indizio di greca mano.

KON¹, ΚΑΛΛΙΚΑΕΣ ΚΑΛΟΣ², ΚΑΛΟΣ ΦΘΩΝ³, ΚΑΛΟΣ ΗΟΠΟΑΣ⁴, ΠΟΘΟΣ ΚΑΛΟΣ⁵, ΚΑΛΟΣ⁶, et ΚΑΛΟΙ⁷ passim legitur. Igitur non improbable fuit amicam aliquam Ορνέα quem amore prosequebatur vasculum donasse, in quo ΚΑΛΕ ΟΡΝΕΣ fuerat exaratum.

Quod si Ηυσκκρο haec interpretatio minus arrideat, ad memoriam certe revocare poterit vocem ΚΑΛΟΣ non solum ad amorem, sed etiam, ad plausus, ad felicitatis augurium, ad blandimenti formulam, et benevolentiam exprimendam a veteribus fuisse adhibitam. Quamobrem huiusmodi adclamatione, qui bibebant in amicos abentes utebantur⁸. Sane quemadmodum non a discipulis modo, sed ab aliis etiam, σοφός dicebatur, is qui publice de philosophicis disputaret⁹; ita nonnulli ΚΑΛΟΣ non solum ab amantibus, verum etiam ab aliis audiebant¹⁰. Hinc ΚΑΛΟΣ ΚΑΙΣΑΡ

(1) MAZOUCHES ad Tabl. Heracl. pag. 138, n. II.

(2) Id. ibid. n. III. WINKELMANN Storia delle arti del disegno Lib. III, pag. 155. Milano 1779.

(3) MAZOUCHES l. c. n. IV.

(4) Id. ibid. pag. 554. Nec animadvertere pigebit eandem inscriptionem referre Comitum DE CAYLUS Recueil d'Antiquit. Tom. II, Pl. XXV, n. 1, 2. sed hoc literarum ductu exaratum: **ΚΑΛΙΔΟΣ ΚΑΥΔΣ**.

(5) TYSCHBRAIN, Collection of engravings from ancient vases of Greek Workmanship Now in the possession of Sir W. Hamilton. Tom. II, Platte XLIV.

(6) PAMERIUS Pict. Etrusc. Fasc. To. III, pag. 18.

(7) TYSCHBRAIN Collection etc. To. I, Pl. X.

(8) LAMBI Dissertationi su' Vasi antichi dipinti vulgarmente chiamati Etruschi, pag. 196.

(9) DE LAERTIO in Diodoro Lib. II, pag. 145. Amstelodami 1692. Δοτῶσι Ἀμύνου λαύου, καὶ αὐτὸν χροὺν ἐπὶ σὺνδῶν, πρὶν εἰ ποτὶ Κάλικρυγι ἐν

συγγραμμάτων,

Αὐτὸς δὲ Μῦθος

Ἐγγραφὴ ἐν τοῦτοις ὁ ΚΡΟΝΟΣ ἐν ΣΟΦΟΣ.

Diodorus Ameni filius, Iaxus, et ipse cognominatus Cronus, de quo CALLIMACHUS in epigrammatis ait:

Momus ipse

Scriptis in parietibus: CRONUS est SAPIENS.

Aliquando tamen qui philosopho adclamabant, vocem σοφός adhibebant, uti constat ex PLUTARCHO Περὶ τοῦ αἰσίου. Tom. II, pag. 45. Francof. 1599.

(10) ΚΑΛΟΣ etiam in adclamandi sensu exhibet inscriptio apud Goussum Inscript. Etrusc. Tom. I, pag. 141, quae ita a PHILIPPO VERUTIO Saggio dell' Accademia Etrusca di Cortona Tom. VII, pag. 43. legitur: ACTERIA ZHCAIC AEI KAAOC. ASTERIA VIFSA SEMPER BENE. Et alia ex hinc vocibus cogitantes: ΠΟΝΟΣ ΤΟΤ ΚΑΛΟΣ ΗΕΤΧΑΖΕΙΝ ΑΙΤΙΟΣ. LABOR SUAVIOREM QUIETEM FACIT: ubi ΚΑΑΟΣ pro ΚΑΛΟΣ procul dubio scriptum est: vide MICHAELIS-PRILLIUM LEVESQUE DE GRAVELLE Recueil

se atque καλή δοκῆς *pulchra videaris*, ob vocales longas nondum in Etruscorum alphabetum invectas, autumavit. Tum VILLOISONIUS suum hac de re iudicium edidit ¹, et quidem a ZARILLO non admodum discrepavit. Nam etsi Καλεδοκῆς in inscriptione legendum esse fateatur; hoc tamen non pro καλή δοκῆς, quae fuerat ZARILLI interpretatio, sed pro καλή δοκῆς positum fuisse contendit. Atque in suae sententiae patrocinium advocat tum TAYLORII ², tum etiam MARII VICTORINI ³ testimonium, quo et pro antiquitus usurpatum fuisse comprobatur. ZARILLUS tandem, quia probe animadvertebat suam lectionem levibus inniti argumentis, eam explicandam, obfirmandamque suscepit in literulis, quae Cl. A. L. MILLINIO inscriptae prodierunt ⁴; ubi contendit verba illa ad iudicium de forma in plerisque Graeciae locis fieri solitum, de quo superius dixi, esse referenda. Nec id satis esse putans in aliis literulis eidem MILLINIO nuncupatis ad refutandum VILLOISONIUM, qui Καλε δοκῆς legere maluisset, omnes animi nervos intendit. ⁵

(1) Vide MILLINIUM *Magasin Encyclopedique* Tom. I, An. VII, pag. 473.

(2) Comment. ad *Marmor Sandwicense* pag. 6, et 9. Cantabrigiae 1743.

(3) *Inier Grammaticae*. Fet. POTURRI pag. 2368. Hanoviae 1805.

(4) Lettre du Cit. MATTHIAS ZARILLO Au Cit. MILLIN. Paris 12 Vendémiaire, an. X, pag. 20. Je dois avertir que ΚΑΛΕΔΟΚΕΣ, c'est-à-dire καλή δοκῆς, n'a été pris par moi que comme s'il était un souhait. S'il faut nous souhaiter quelque chose, c'est cet esprit dans lequel les Grecs parlaient de manière à faire entrevoir combien tout ce qui vient de l'homme est loin d'attendre la perfection. PLINIE dans son épître à l'espasien nous a fort bien peint l'esprit de ce genre d'inscriptions qui regardaient quelque production. Il les caractérise comme des inscriptions qui étaient bien loin d'être affirmatives, pendentes titulos, et qui étaient pleines de modestie plenos vere-

cundiae. Je persiste à croire, que Καλεδοκῆς est inscrit sur le vase étrusque pour καλή δοκῆς, pulchra videaris; soit censée belle, ou bien que tu sois censée belle.

(5) Seconde lettre du Cit. MATTHIAS ZARILLO au Cit. MILLIN. Paris, 28 Vendémiaire, an. X, pag. 27. Mais, pour revenir à l'explication de ΚΑΛΕΔΟΚΕΣ, ce qui me confirme encore davantage dans mon opinion, et qui tranche, à mon avis, toute autre question à cet égard, c'est l'usage des anciens dans la manière de saluer, ou de faire des compliments. Ils ne se contentaient pas de faire, comme nous des souhaits et des prières, mais ils saluaient impérativement: vale, disaient-ils; salvus sis, iubeo te bene salvere, iubeo te bene valere. ΟΥ ΔΟΚΕΣ ratus sis, certus sis, videaris, est sans contredit un impératif de ce genre; et je crois même que ΚΑΛΕΔΟΚΕΣ était une expression flatteuse ἀπαρρητι νομοι consacrée à complimenter les belles femmes.

At tota ruit interpretationis moles, nbi permutatio τῶν Νυ in Κεppα ad arbitrium prorsus conficta deprehenditur. Etenim si ΚΑΛΗΔΟΝΗΣ elementa alia pro aliis accipere fortasse licebit; id certe de Νυ, miime suspicari possumus, quod eandem fere formam quaque aetate obtinuisse Palaeographiae auctores omnes ad unum profitentur; et ita rem se habere patet etiam a figura, quae in fronte ΑΡΔΙΤΙΑΝΑΕ Dissertationis conspicitur, quinque ad πρωτοτύπου fidem expressam fuisse cuncti monumenti illius αὐτοπται adfirmare non dubitabunt. Ceterum esto uti ΖΑΡΙΛΛΟ videbatur; fuerit Καλῆδοκς salutandi νόμος, occurrit tamen eam in coniunctivo modo expressum observamus? Quippe, inquit ΖΑΡΙΛΛΟΣ, Graecorum Artificum titulos, referente PLINIO¹, *plenos modestiae, et verecundiae fuisse constat*, immo apud Latinos salutandi formulae eodem coniunctivo modo efferebantur. At quid inscriptionibus, quae operis Artificem indigitabant, cum salutandi formula; seu potius cum omine heic inscripto, commune fuit? Nonne Graeci, quum aliquid adprecarentur, optativo usi sunt? Merito igitur nec MILLI-

(1) In Epist. ad Vespas.

(2) Innumera prorsus haec de re omit-
tens exempla unum Poetarum Principem
vadem dabo: Sic Ulysses bona precatur
Arethae Odys. II, vers. 146.

Ἀρετὴ θυγατὲρ Πρηνεῖος ἀντίσω

Σὺν τῇ περὶν σα πὲ γούναϊ ἰκάνυ πόλ-

λη μνηστῆρι

Τοῖσι δὲ πε δαιτυμεναῖσι τοῖσιν θεοῖσι ὀδῶν

ΔΟΙΩΝ

Ζωήματα, καὶ παῖσιν ΕΠΙΤΡΕΨΕΙΑΝ

ἰκαται

Κεχῶν' ἐν μεγάροισι, γέρας δ' οὔ τι δέ-

μοι ὄναρ.

Arete filia Rhaxenoris diis equiparandi

Ad tuum maritum, et ad tua genna

genio, multa paravi

Et ad haec convivias: quibus dii fe-

liciter DENT

Fivere, et liberis COMMITTANT

plurisqueque

Bona domi, honoremque quemcumque

populus dederit.

Sicque alloquitur Alcinoium Odys. N, v. 38.

Ἀλκίος κριὼν, πάντας ἀράματα λαοῦ,

Παρθέναι, με συνιστάντες ἀπάρησιν. Χαί-

ρετὰ δ' αὐτοῖσι.

Πόλλ' ἄρα καταλέγει, ὅ μοι φίλοι εἶδα θυγα-

τέρησιν, καὶ φίλα ἔσθ' ἃ, τὰ μοι θεοῖσι

συνιστάνετε.

Ὀδῶν ΠΟΙΗΣΕΙΑΝ· κρυμμένα γ' ὅσκι

ἐκείσιν

Ἰσάμεσι ΕΥΡΟΙΜΙ συν ἀρτίστοις φι-

λοῖσιν.

Ἢ μὲν δ' αὖθι μνηστέσι εὐχραιόντες γυναι-

κας

κροῖσιν, καὶ τέκνῃσι, θεοῖσι δ' ἀρτίσιν ΟΠΙ-

ΣΕΙΑΝ.

Παύλας, καὶ μὴ τι κακὸν μεταμέλῃς

ΕΙΗ.

Alcinoe flex, omnium excellentissima

populorum

Alcivita me, postquam libaveritis, illae-

rum, et valate ipsae.

Ipse enim perfecta sunt, quae mihi meus

populus dederit.

NIUS, nec ipse HUSCHKIUS² in hanc ἀναλογίᾳ explanationem, e. PALAMPATI ἀνίστα desumptam, discedendum putarunt; adeoque si in ea refellenda immoraremur, actum procul dubio ageremus, quod veteri proverbio vetamur.

CAPUT II.

Rationes, quibus HUSCHKIUS ARBITRI sententiam convellere nititur, expenduntur.

PERSECTIS haecenus superiorum eruditorum de Vasculo Locrensi opinionibus, operae pretium erit rationes, quibus HUSCHKIUS² ARBITRI sententiam refellere conatur perscrutari. Criticus igitur ARIBUS potissimum de causis improbat ARBITRI sententiam; tum quia, mira ei videtur *compositio* vocis ΚΑΛΗΔΟΝΗΣ, tum etiam quia epitheton καλή, quum ad feminam sermō pertinet, de corporis tantummodo pulchritudine, et dotibus dici solet, prout: HERMANNUS⁴, et POHSONUS testantur⁵; tum denum quia ΠΑΡΘΗΝΟΥ ΚΑΛΟΥ isto sensu usurpavit⁶. Quamobrem ΚΑΛΗ ΗΨΟΥΗ, auctore Critico, non est Honesta Voluptas, sed Pulchra, qualem verbis pingere solebat CLEANTHES, teste Ci-

*Amittatur et caro dona, quae mihi
Dii, coelantes*

*Fortuna FACIANT: inculpabilemque
domi uxo rem*

*Reversus INFENIAM cum incolumbis
amicis.*

*Vos autem hic manentes oblectetis uxo-
res*

*Iuvenes, et: liberos: Diques virtutem
DENT.*

*Quaeris et ne quod malum publicum
SIT.*

Similia, fere haec Il. A, vers. 18, I,

vers. 562, T. Vek. 121, Odyss. Δ, vers. 189, Z, vers. 180, H, vers. 148, 149, Θ, vers. 411, 413, I, vers. 585, H, vers. 53, Σ, vers. 111, Ω, vers. 401, et alibi.

(1) Magasin Encyclopedique Tom. II, an. VII, pag. 473.

(2) Commentatio etc. pag. 9.

(3) Ibid. pag. 10.

(4) Ad EURIPIIDIS Hec. vers. 1159.

(5) Pag. 91.

(6) Phileb. Tom. IV, pag. 132. edit. Bipont.

CERONE ¹, et in tabula fingeat *MINASALCAS* ²: neque respondet illi, quam *PRODICUS* vocavit *Αρστην*, sed, quod minime sperabat *ARDITIUS*, τη *Καμια*, quae quidvis potius spondet *Herculi* adolescenti, quam gratuitam illam voluptatem, quae capitur partim ex operum adspectabilium contemplatione, partim e poeseos artisque Musicae dulcedine, το δ' ἀκωης τε καὶ οφειας ἥδον, ut vocat *SOCRATES* apud *PLATONEM*, in *Hippia Maiore* ³, quaerens etiam, an illa et quatenus dici possit Ἡδονη *Καλη*. Haec *HUSCHKIUS*: sed pace ipsius dixerim, non magni facienda.

Etenim ut a nominis compositione auspicemur, quare Criticus *miram* eam censeat, plane non video. Numne *mira*, quia ex duobus nominibus *Καλη* et Ἡδονη, tertium conflatum sit? At nihil hoc facilis, et frequentius in linguis omnibus orientalibus, et maxime in Graeca. Anne *mira*, quia *Καλον* cum aliis nominibus coalescat? Certe innumera ferme sunt nomina, quibus *Καλον* cernimus copulatum. Anne *mira*, quia Ἡδονη et ipsa cum aliis nominibus componatur? Verum enimvero ne hoc quidem in Graecis auctoribus novum, aut rarum est. Anne *mira*, quia *ΚΑΛΗΘΟΝΗ* in Lexicographis desideretur? Atqui neminem fugit, novas semper voces in Codd. in Papyris, et Inscriptionibus reperiri, maximi propterea habendas, quod, communi eruditorum indicio, *Δεξιως* locupletandis mirifice prosunt. An denique *mirra*, quia cum duplici *Δαμβρα* non sit exarata? At quid inusitati in hoc Criticus observat? Nonne *καλημερα*, simplici quoque *λαμβρα* ubique occurrit? Immo plures aliae voces in vetustissimis monumentis quoad *καλον* eadem gaudent *ορθογραφια* ⁴. Quam ob rem potius mihi *mirum* videtur, *HUSCHKIUM*, quaecumque

(1) *De Finibus*. Lib. II, cap. 21.

(2) *Epigr.* XIV, *Analect.* BAUNCK. Tom. I, pag. 193.

(3) *Pag.* 166. Ed. *Heind.*

(4) Quis enim ignorat vetustissima quaeque idiomata duplices consonas re-

spuissse? Nimirum veteres Hebraei, antiquam puncta in eorum alphabetum inveherebantur, a Masoretis quemadmodum videtur *CAPELLIO* *Arcan. Punct. Revelat.* Lib. I, c. 10, vel ab *Esdra*, uti placet *BUXTORFIO* *De antiqu. et Orig. Punct.*

vocis huiusce compositionem tuebantur ; interposita una vocula *mira*, censorio quodam supercilio, reiecisse.

Praeterea duo simul in nostra ΚΑΛΙΔΑΟΝΗ animadvertenda se se offerunt ; in primis adiectivum *καλον*, inter ceteras significationes, *honestum* etiam indigitasse ; deinde *καλην* in composita vasculi nostri voce non ad feminam referri, sed ad quamdam abstractam *ιδεαν*, ut Philosophorum verbis utar : cuiusmodi est illa *Η'δωνη*, quae nonnunquam virtutum comes esse solet.¹ Et ad primum quod attinet, id a sexcentis Graeci sermonis scriptoribus manifesto elicitur ; et adeo verum est, ut Latini hanc dicendi rationem a Graecis mutuati *pulchrum* ad *honestum* indicandum non raro adhibuerint : hac in re utrique, ni fallor Hebraeos sequuti. Hi enim *טוב* *bonum* dixerunt, quod Graeci reddidere *καλον*, Latini *pulchrum*, ac *τω πονηρω* *malo* opposuerunt².

Jam porro fatemur *καλην*, quoties de femina dicatur, corporis potius pulchritudinem indicare ; quod si minus aliunde, certe a millenis HOMERI testimoniis innotescit : quin immo inficias nemo

Hebr. Part. I, cap. 12, et LAUSONII Philolog. Hebr. Diss. XVI, vel paulo post Esdras tempora uti censuit HUMPHRIUS PAIDEAX, in *Correction of the History of the Old and New Testament* Part. I, pag. 352, simplici tantummodo consonae nullum adpingentes *daghesis* forte, eundem sonum adtribuebant, quo posteriores Hebraistae litteras *daghesitas* proferunt. Quare, quum hac *ophyph* exarata cernantur antiquiora Graecae monumenta, a vera prorsus non abhorret veteres Graecos more Hebraeorum habuisse suum *daghesis* forte, figura non magis expressa, quam apud veteres Hebraeos ante inventa puncta. Hoc id efficiebat, nempe ut ΚΑΛΙΜΑΚΟΣ, ΚΑΛΙΚΡΑΤΗΣ, et ΚΑΦΙΣΟΔΟΡΟΣ, quae leguntur in Marmoribus Amicleis Mem. de l'Acad. des Inscriptions et Bel. Lettres. Tom. XXIII, pag. 400, et seqq. et MONTFAUCONIO Antiq. Ex-

plique T. III, Part. II, Tab. CLVIII. pro ΚΑΛΙΜΑΧΟΣ, ΚΑΛΙΚΡΑΤΗΣ, et ΚΗΦΙΣΟΔΟΡΟΣ, ut passim legitur, scriberent. Quia immo haud improbabile est habuisse etiam Graecos suum *daghesis* lenis, quod indicabat quanda ΠΟΣ vel ΠΟΟΣ, uti scribebant priusquam vocales longae, et aspiratae invaluisent, ΠΟΣ, non ΦΟΣ, pronuntiandum esset. Id ipsum vero deprehendere licet in voce quadam Samnitico Numa inscripta, quam, ab huiusmodi *daghesis* lenis tertiae litterae infixum, SABINIM legendam esse MARRIUS, LANZIO Saggio di Lingua Etrusca pag. 208 discrepantia, est arbitralus.

(1) ΑΙΣΙΟΤΕΛΕΣ Ethic. Lib. VII, cap. 13. Εὐὴν ἰδοὺν καὶ εὐπορεῖν. Sunt et temperantis propriae quaedam Voluptates.

(2) Genes. Cap. XLIX, v. 15. Num. Cap. XLII, v. 20, et Cap. XXIV, v. 5.

iverit non solum quum de femina, verum etiam quum de homine loquimur *καλόν* pro *formoso* usurpari; de quo nisi supervacuum foret, ingentem exemplorum nubem congerere possemus. Verum enim vero *καλή* etiam quum de femina sermo est, non semper in sensu *formosae* occurrit, contra atque Porsonus ¹, et Hermannus ², in quorum verba Huschkius inravit, sunt opinati. Siquidem Plato ³, Plutarchus ⁴, Athenaeus ⁵, et Iulianus Imperator ⁶ Sappho *καλήν* adpellant, quum aliunde hoc *ἡμετέραν* poetriae illius venustati minime convenisse constet ⁷. Ecquis enim ignorat Sappho nulla corporis pulchritudine excelluisse? Nonne ipsa *brevis et nigra*, de natura sibi formam negante apud Ovidium ⁸ queritur? Nonne Maximus Tyrius ⁹ eam *καλήν*, non ob corporis elegantiam, sed *διὰ τὴν ἄραν τῶν μέλων* ob *carmina eleganti stilo condita* dictam fuisse animadvertit? Desinant ergo Hermannus, et Porsonus, quibus adstipulatur Huschkius, conclamare *καλήν*, ubi ad feminam referatur, ut hoc loco ad *Voluptatem*, non nisi de pulchritudine, corporisque dotibus praedicari.

Alterum vero, quod monuimus, illud est, nempe *καλήν* non ad *feminam* heic referri, sed ad quamdam *abstractam notionem*, qualis est illa *ἡδονή ἀπὲρ μετρίως* ¹⁰, quae *καλή*, et *αἰσχροί*, ut cum Euripide ¹¹ et Aristophane ¹² loquar, plane adversatur. Quod autem cum huiusmodi *abstractis* nominibus feminini generis *καλή* in sensu *honestae* copulari possit, non unus scripto-

(1) Pag. 91.

(2) Ad Euripidis *Hec.* vers. 1159.

(3) In *Phaedr.* Tom. III, p. 340.

(4) *Amat.* Tom. II, pag. 763.

(5) *Dipsosiphistion* Lib. XIII, pag. 596. Lugduni 1805.

(6) *Epist.* ad Alip.

(7) Vide Cl. Marchionie Berti *Lectura in dilucidatione di un Vaso Etrusco diretta a S. E. Reverendissima Monsignor D. GIUSEPPE CARPEL-LATRO Arcivescovo di Taranto* pag. 21.

(8) *Epist.* Sapphus Phaoni, vers. 26.

*Si mihi difficilis formam natura negavit,
Ingenio formae damna rependo meae.
Sum brevis: et nomen, quod terras impleat omnes*

*Est mihi: mensuram nominis ipsa fero,
Candida ei non sum; placuit Cepheia Persco*

Andromede, patriae fusca colore ruae.

(9) *Dissert.* VIII, pag. 80. Lugd. 1631.

(10) *Lucianus Amor.* Tom. II, pag. 438. *Amstelodami* 1743.

(11) In *Iphigen.* vers. 387.

(12) In *Egu.* vers. 1281.

rum locus est, unde levi negotio eruatur. Sane *Φρονησις καλη*, itemque *καλη πραξις*, quae *αισχυρα* opponitur, PLATONAM legenti ultro obvenit ¹: *καλλους αρετας* dixit ARISTOTELES ², et *καλη δοξη* in THUCYDIDE occurrit ³. At in hisce nominibus, inquiet fortasse HUSCHKIUS, *καλη* non in compositione, ut in nostra ΚΑΛΗΘΑΟΝΗ, observatur. Quid tum inde? Si quaeratur omnino vocem *καλην* nomini abstracto pariter, composito, et feminino, quod nostrae sit consonum opinioni, copulatam, ad memoriam revocet vel unam *καλοκαγαθων* tertio quoque verbo in Graecis scriptoribus exaratum. At *καλη* nusquam ad imaginem refertur, et honestatis sensum retinet. Atqui neminem praeterit PLATONIS effatum illud, in quo *εικονες καλαι*, uti FICINUS animadvertit, honestae imagines sunt intelligendae ⁴. Verum ab hisce Grammatistarum quisquiliis abscedentes, quid tandem de PLATONIS loco sentiendum sit, videamus.

Haec PLATONIS verba ⁵ nobis obicit Criticus, perinde ac si unius Philosophi dicto possent cetera iam allata exsufflari. Τῶν δὲ διὰ δευτέρου στερηθεῖσα Ἡδὼν πανταπασιν ἀν τινὰ καὶ ἀτιμίαν σχοιῇ πρὸς τῶν ἐραστῶν· οὐδὲ γὰρ ἐκείνοις ἐτ' ἀν ἡμοῖς Φαινοῖτο καλῇ. Voluptas autem secundis partibus privata omnino iam ab eius amatoribus contemneretur; neque enim aequae pulchra illis ulterius videretur. Ad cuius sensum rite eliciendum meminisse inquit ibi Socratem totum in hoc esse, ut ostendat Vo-

(1) In *Sympos.* Tom. III, pag. 309. Ed. Steph. 1578. et *Ibidem* pag. 318. Lugduni 1590. Περὶ γὰρ πράξεις ὡς ἔχουσιν αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῇ πραττομένη, οὕτως καλῇ, οὕτως αἰσχυρῇ εἶναι, ὃ νῦν ἡμῖν ποιοῦμεν, ἡ φανερὴ, ἡ ἄφαι, ἢ διαλεγεσθαι, οὐκ οἷοι τοῦτοις αὐτοῖς καὶ αὐτοῖς καλὸν εἶναι. ἀλλ' ἐν τῇ πράξει, οἷον ἀν πράξει, τοιοῦτος ἀτιμία, καλὰς μὲν γὰρ ποιεῖται καὶ ἡδὴ καλὸν γίγνεται, μὴ ὁρῶν δι' αἰσχυρῶν. Actionis cuiuslibet haec est conditio, ut suapte natura neque honesta sit neque turpis. Exempli gratia eorum, quae nunc nos agimus, bibere, canere, disputare, nullum ex istis turpe vel honestum est, sed agendi mo-

dos actioni certum tribuit cognomen. Quod enim bene recteque agitur honestum, quod non recte turpe existit. Πράξεις καλὰς eodem sensu occurrunt etiam apud MAXIMUM TERTIUM *Dissert. VIII*, pag. 84. Lugduni 1631.

(2) *Rhetor.* Lib. I, cap. 9.

(3) *De bello Peloponneso.* Lib. V, pag. 323. Amstelædani 1731.

(4) In *Meno.* pag. 16. Lugduni 1590. Καλὰς, γὰρ, εἰμὶ, τῶν καλῶν καὶ αἰσχυρῶν, Honestorum vel imagines, meū sententia, sunt honestae.

(5) In *Phileb.* pag. 77. Lugduni 1590,

luptatem in comparanda felicitate per se et seorsim non esse τῶν πρώτων, οὐδὲ τῶν δευτέρων μετῴσαν, primas neque secundas partes obtinentem. Quibus verbis respondet PROTARCHUS, Voluptatem Socratis rationibus percussam iam posse non videri pulchram. At quid inde HUSCNIUS lucratur? Nonne Voluptas quaedam Honesta habebatur, et vocabatur vulgo καλή; Nonne potuit figulus in Vasculi imagine locutionem, et mentem non Socraticam sed vulgarem sequi, ex qua procul dubio Ἡδὼν Honesta, vocari potuit καλή; Nimirum nemo unquam animadvertit figulos in huiusmodi picturis philosophantium, ac praecipue Socraticorum opiniones fuisse sectatos; nihil enim in ipsis deprehendimus nisi communes, et fabulosas doctrinas. At PLATO heic, inquit Criticus dum dicit καλήν Ἡδὼν, non intelligit honestam, sed pulchram Voluptatem, uti ex ipsa συνέπειᾳ colligitur. Verum debuit ne figulus, ut ut Platonici, hunc nosse PLATONIS locum; an potuit alias potius eiusdem Philosophi adhibere locutiones? Profecto SOCRATES apud eundem PLATONEM, ut Sophistarum πέρ τοι καλοῦ definitiones explodat et exhibet, universas propemodum adducit, inter quas illam praecipue, δι' καλὸν ἐστὶ τὸ δίκαιον τε καὶ, δι' ὁφέως ἧδον quod utique a quavis inhonesta re longe distat. Ubi notandum omnino est hanc definitionem ab HIPPIA commendari, Socratem vero qui eandem refellit uti definitionem non rite absolutam, tamen uti omnibus cognitam, perspicuamque admittere. Quae quum ita sint saepissime in hoc dialogo, uti et Criticus fatetur, PLATO quaerit quanam et quantenus Ἡδὼν dici possit καλή, dum ab omni Voluptatis inhonestae sensu abhorret, ac propterea Arditianae interpretationi maiorem vim, pondusque addit. At si mihi concederet Criticus figulum non Platonicum fuisse, sed Aristotelicum; nae ille Peripateticorum Principem in suae posset inscriptionis patrocinium felicibus auspiciis advocare. Namque ARISTOTELEM, καλήν Ἡδὼν pro honesta Voluptate usurpasse, insigne admodum extat in Ethicis testimonium, ubi ait: Ἐνταῦθα ἩΔΟΝΑΙ αἰρεται σφόδρα, ὥς αἱ ΚΑΛΑΙ, ἀλλ' οὐχ αἱ σωματικαί, καὶ περὶ αἷς ὁ ἀκολαζός.

Nonnullae VOLVPTATES magnopere sunt expetendae velut HONESTAE; non autem eae, quae ad corpus pertinent; et in quibus versatur intemperans ¹. Ego autem *honestissima voluptate* perusus sum, quum nescio quo fato BILLIUM ² evolvens Divum quoque BASILIUM figuli patronum invenerim. Nam Archiepiscopus Caesareae vetat animos addicere VOLVPTATIBVS haud HONESTIS his verbis: *Δει σου μη παραδουαι τας ψυχας ταις ου ΚΑΛΑΙΣ ΗΔΟΝΑΙΣ*. Liqueat igitur, ΚΑΛΗΝΔΟΝΗΝ non solum indigitasse PVLCHRAM VOLVPTATEM cuius meminit PLATO ³, TULLIUS ⁴, et D. AUGUSTINUS ⁵, et quam ΜΝΑΣΚΑΣ ⁶ ΚΑΚΟΦΟΝΑ ΤΕΡΨΙΝ *συγυμνηκος* adpellavit; sed etiam HONESTAM.

Atque his argumentis meridiana luce clarioribus satis probasse mihi videor, nullius esse momenti rationes quibus HUSCHKIUS ARDITI sententiam convellere contendit. Quod si de aetate Vasculi mox disputaturi ad antiquissimam tempestatem illud referendum esse ostendemus; non idcirco argumenta ex ARISTOTELIS, ipsius-

(1) ARISTOTELIS *Ethic.* Lib. VII, c. 13.

(2) L. G. pag. 662. Duaci 1598.

(3) In *Philob.* Tom. IV, pag. 232. ed. Bip. Vid. De *Philebo*, Platonicis Dissert. I, quam defendit auctor LUDOVICUS FRID. OTTO BUEMGARTEN-CAUSIUS, adiuncto in societatem GODOFRIDO AUG. BENEDETTO WOLFF. Die 13^a Septembris 1809. Lipsiae.

(4) De *finib.* Lib. II., cap. 21. Pu-
debit te, inquam, illius Tabulae, quam
Cleitantes sane commode fingere solebat.
Iubeat eos qui audiebant, secum ipsos
cogitare pictam in Tabula Voluptatem,
pulcherrimo vestitu, et ornatu regali, in
solio sedentem; praesto esse virtutes, ut
ancillulas, quae nihil aliud agerent,
nullum suum officium duerent, nisi ut
Voluptati ministrarent, et eam tantum
faceret imprudens, quod offenderet ani-
mos hominum, aut quidquam e quo ori-

retur aliquis dolor: mox quidem Virtutes
sic natae sumus, ut tibi serviremus; alius
negotii nihil habemus.

(5) De *C. D.* Lib. V, Tom. VI, pag.
106. Antwerpiae 1701. Solent Philoso-
phi qui sine boni humani in ipsa vir-
tute constituunt, ad ingerendum pudore
quibusdam Philosophis, qui virtutes
quidem probant, sed eas Voluptatis cor-
poralis sine metuantur, et illam per
seipsum putant appetendum, istas propter
ipsam, tabulam quamdam, verbera pingere
ubi Voluptas in sella regali quasi deli-
cata quaedam Regina consistat, eique
virtutes famulae subiciantur observantes
eius nutum, ut faciant quod illa impe-
raverit. . . . Ita virtutes cum tota suae
gloriae dignitate tanquam imperiosae cui-
dam et INHONESTAE mulierculae ser-
viant VOLVPTATI.

(6) Epigr. XIV, Anst. BERNCK. T. I,
pag. 193.

que BASILII loquutionibus desumpta infirmantur. Scriptores enim vocabula quae iampridem in propria gente invaluerunt usurpant, et perraro illa innovare audent.

CAPUT III.

Nova HUSCHKII opinio de figura, et inscriptione Vasculi Locrensis refellitur.

Vidimus huc usque AUDITII sententiam stare adhuc, neque a Critici rationibus delectam esse; ordinis nunc ratio postulat, ut novam, quam HUSCHKIUS de figura nostri Vasculi proposuit opinionem, tantisper expendamus. Sane adfirmat Criticus: *Voluptatem illam, quam capimus e poeseos artisque Musicae dulcedine, proprio quodam verbo κηληθμων, vel κηληθω a Graecis nuncupari: inde ortum repetendum illarum ΚΗΛΗΘΩΝΩΝ in templo Delphico canentium, quae a PINDARO apud PAUSANIAM memorantur**: credibile esse *Dores pronuntiasse κηληθω pro κηληθε, et ΚΑΛΗΘΩΝΕΣ, vel ΚΑΛΕΘΩΝΕΣ pro ΚΗΛΗΘΩΝΕΣ, ac propterea inscriptionem Vasculi Locrensis ad istas ΚΗΛΗΘΩΝΑΣ referri posse.* In qua coniectura discutienda si immoremur aliquantulum, quam sit levis et vana, vel primo intuitu per se facile quisque intelliget. Etenim primum vocem *Κηληθωνες* hic depictam nego esse nomen Pindaricae CELEDONIS. Quandoquidem si res ita se haberet, casus ille *κληθωντικός* non unam sed plures istarum CELEDONVM imagines in monumento depingi postuleret. Quoties enim cumque inscriptio ad figuram, quam monumenta prae se ferant, indigitandam adhi-

(1) *Commentatio de inscriptione Vasculi Locris in Italia reperi etc.* pag. 11, seqq.

(2) *Phociae. Lib. V, pag. 321, Fran-*

cofurti 1583. Χρονικὴ δὲ ἐκ νεπερου αὐτοῦ ΚΗΛΗΘΩΝΕΣ. Aureae vero e loquaci canebant CELEDONES.

betur, toties illa eiusdem numeri est ac figura. Atque id, ut omnes sciunt, in vetustis Marmoribus, id in Typis, id in Numis, id in Statuis, id denique in Vasculis omnibus perpetuo animadvertere licet: neque umquam contingit, ut unica imago plurali nomine decoretur. Quocirca si Citharistria in Locrensi Vasculo depicta aliquam ex hisce CELEDONIBVS exhiberet; profecto non ΚΑΛΕΔΟΝΕΣ, sed ΚΑΛΗΔΩΝ, vel ΚΑΛΕΔΩΝ, iuxta illorum temporum orthographiam, figulo scribendum fuisset. Criticus interim quum hanc difficultatem, quae certe ei occurrere debuit, diluere non posset, maluit potius eam silentio praeterire.

Praeterea tametsi concedamus HUSCHKIO voluptatem, quae a carminibus et Musicae dulcedine percipitur, κληθμον vel κλησιον a Graecis proprio vocabulo adpellari; tamen καλειν pro κληιν Dorice dictum fuisse, id in dubium revocamus. Nam si Dorismus iste in κληιν locum obtinere potuisset, nemo inficias iverit, quin PINDARUS Doricae Dialecti religiosissimus observator, in versu a PAUSANIA laudato¹, quemadmodum scripserat αειδων pro ηειδων, ita etiam scripsisset Καληδωνες pro Κληδωνες. Nam quod ευκαλεια pro ηευχια, et ευκαλει pro ατρεμζει in ΗΕΥΕΚΗΙΟ legantur, id morari nos minime debebit; non enim απο του κληιν a nullo, sed alinnde has voces deducendas esse omnes norunt, etque res notior est, quam ut longiorem orationem desideret. Quod si revera sigulus, aut quicumque is fuerit auctor inscriptionis nostri Vasculi, scripserit ΚΑΛΕΔΟΝΕΣ pro ΚΗΛΗΔΟΝΕΣ, uti Criticus autumat, occur alternam quoque H in A non mutavit in secunda ipsius nominis syllaba? Ecce in vocis initio Dorica castra sequutus, mox in adversa transfugit? Illud autem, quod auctoritati ΗΕΥΕΚΗΙΙ nimium indulgens Criticus adserit², nempe locum habere Dorismum in verbis in αω, et non in εω, a vero immane quantum distat. Quis enim negare

(1) Phocic. Lib. V, pag. 331.

(2) Commentatio etc. pag. 12.

ansit Dorez etiam in verbis in *ew aaw* pro *hwa*, aut *aaw* pro *hwa* pronunciasse, ubi vel unum THEOCRITUM inspexerit? Quis ignorat illud *ωνασει* et *ωνασης* ab *ωνειν*, *εφιλασειν* ², et *Φιλασει* a *Φιλειν*, *κεντασαι* ³ a *κεντειν*, *εξεπωνα* ⁴ ab *εκπωνειν*, et alia id genus? Quae omnia quum luculentissime consent, vel ex his patet nullam prorsus probabilitatem inesse Critici coniecturae.

Videndum est praeterea, utrum figura, qua ex mente PINDARI CELEDONES istae in templo Delphico exhibitae fuerunt, Citharistriae in monumento nostro depictae respondeat nec ne. Ego sane HUSCHKIO nostro summo pere gratulor, quod CELEDONVM σχημα invenerit, et tanta fiducia nobis illud obtrudat; dum vetustis etiam Scriptoribus ignotum extitisse liqueat. Nam PAUSANIAS ⁵ quidem ait eas a PINDARO *ες μνησιν των παρ' Ομηρου Σειρηνων* ad imitationem Homericarum Sirenum inductas fuisse. ATHENAEUS vero auctor est CELEDONAS istas, eodem ferme pacto atque Sirenes, qui eas audiebant cantu fascinaesse ⁶. EUSTATHIUS denique au PINDARUS ⁷ Sirenas *επιθετικας* adpellaverit *Κηληδωνας*, an *αλλα τινα ποικιλα δαιμονια* indigitaverit, anceps haerere videtur ⁸. Ex quibus testimoniis notum patet, forma ne au cantu CELEDONES cum Sirenibus convenerint. Divinando itaque Criticis de formae similitudine tam asseveranter affirmavit; dum potius si in contrariam abeamus sententiam, non divinatio, sed demonstratio excudi poterit.

Omnino si hae ΚΗΛΗΔΟΝΕΣ suspensae pendebant *εξ ύπερου* templi Delphici uti PINDARUS ⁹, et PHILOSTRATUS ¹⁰ innunt, eas muliebri figura fuisse exhibitae nemo sanus sibi persuaserit. Quid

(1) *Idyll.* V, vers. 69, et *Idyll.* VII, vers. 36.

(2) *Idyll.* III, vers. 29. *Idyll.* III, vers. 29. *Idyll.* V, vers. 131, 136. *Idyll.* XI, vers. 55.

(3) *Idyll.* IX, vers. 1.

(4) *Idyll.* VII, vers. 51, et 85.

(5) *Θωκικ.* p. 321. *Frankfurti* 1583.

(6) *Δαιμονοποι.* Lib. VII, pag. 290. *Lugduni* 1512.

(7) Apud PAUSANIAM loc. cit.

(8) Ad *Odyss.* A, pag. 1689, et ad *Odyss.* M, pag. 1709. *Romae* 1542.

(9) Apud PAUSANIAM l. c.

(10) *Vit. APOLLONIS* Lib. VII, cap. 11, pag. 247, ed. OLEARI.

enim ineptius cogitari poterat, quam aureae mulieres e laqueari pendentes? Immane nimirum onus ita pensile orantium multitudinem, non minus quam Damoclis ensis, perterrere debuisse. Quid absurdius, quam pensilibus feminis cantandi ministerium concedere? Inverecunda isthaec collocatio, cantusque aërius antiquis exemplis, et qualibet probabilitate caret. Quamobrem non forma, sed cantu CELEDONES cum Sirenibus comparatae videntur. Sed fuerit ΚΗΑΒΔΟΝΩΝ, et Sirenum una eademque figura, illa tamen quomodo nostrae Cytharistriae poterit convenire, minime adsequi possumus. Sane Scriptores vetustissimi, dum de Sirenum forma mentionem faciunt (HOMERUS enim, qui primus Sirenas invenit, de figura earum nihil habet²)

(1) Nec obstat hanc vocem in LXX. Virelli interpretatione occurrere Isa. Cap. XIII, vers. 21, Cap. XXXIV, vers. 13, Cap. XLIII, vers. 20. Jer. Cap. L, vers. 39. Michae. Cap. I, vers. 8. Job. Cap. XXX, vers. 29. Nam in his locis Hebraeus Codex habet aut נָפִיז aut נָפִיז quorum vocum altera *Utlulam* indigitat, ex observatione FULLER in *Misc. Sacr. Lib. VI, cap. 7.* vel *Struthionem feminam*, uti docet BOQUANTUS *Hieros. P. II, p. 850.* altera, ut pote, quae descendit ab radice inusitata נָפִיז extensum quid notat; ac nunc de vastis piscibus, nunc de Dracone, qui Arabice dicitur *Thennin*, nunc de quadrupede immani ubera gestante, nunc denique de ave lugubrem sonum edente in Sacris Libris usurpatur. Quod vero huic voci נָפִיז extensionis notum insit, si minus aliunde, certe ostendere possem ex linguarum veterum harmonia. Nam Aethiopice נָפִיז idem est ac *lanitudo*. Persice נָפִיז corpus, Sinice *than res sine termino lato*. Graece *πᾶν*, et *πᾶν* extendo, *πᾶν* extensus. Sinicus itaque interpretes Biblicos ad conciliandas LXX Seniorum Σειρας cum archetypo Hebraeo incommere; nos interim nunquam concedemus eas iam inde ab Iob temporis fuisse a poetis con-

fectas. Vid. SVENO MULLER in *Dissert. Historico-Critic. de Sirenibus earumque mentione in LXX Interpretum versione* Hauniae 1734.

(2) Haec sunt loca in quibus Sirenum, meminit HOMERUS, nimirum *Odyss. M.* vers. 39, 42, 44, 52, et 158, 167, 198, et *Odyss. Ψ.* vers. 129, 326 et quae ibi Poeta eas inducit sedentes in Prato, inter humanorum omnium aceruos, et nautas cantu fascinantes; sed de illarum figura nihil profert; adeo ut mendacii non immerito sit argendus BARNES, qui *Mytholog. Tom. IV, pag. 381.* haec divino Voti falso aspingit: *Homere, inquit, nous apprend, que le destin leur avait permis de regner jusqu'à ce que quelqu'un les eût trompées: que le prudent Ulysse accomplit leurs destinées. . . Il ajoute, qu'elles en concurent tant de desespoir, qu'elles se précipiterent dans la mer, où elles furent changées en poissons de la ceinture au bas.* Haec ipsa, non sine errore, HOMERUS tribuit NOX et CHOMEX in *Dictionnaires de la Fable. Sirenes*, quae ne somnnavit quidem Poetarum Princeps. Iam vero duae tantum fuerunt secundum HOMERUM Sirenes. Is enim utitur duali Σειραῖν, et scimus pluralem pro duali, sed num-

uti LYCOPHRON ¹, EURIPIDES ², ANAKILAEUS ³, APOLLONIUS ⁴, et HERACLITUS ⁵, eas fuisse perhibent vel virgines alatas pubescentes, cetera aves, vel aves virginum ora gerentes: quin etiam utraque forma conspiciuntur apud CHAUSSEUM ⁶, MONTEFALCONIUM ⁷ PACIAUDIUM ⁸, HAMILTONIUM ⁹ WINCKELMANNIUM ¹⁰ et MILLINIUM ¹¹. Si igitur Cytharistriae nostrae huiusmodi figura minime convenit; quomodo cum Sirenibus, aut cum ΚΗΛΗΔΟΝΙ Sirenihus simili, confundi poterit?

Quaenam igitur, meo iudicio, erit ΚΗΛΗΔΟΝΩΝ ¹², imago, si earum figura cum Sirenibus ΗΟΜΗΡΩΙ minime congruit? Illa nimirum, quam innuit PHILOSTRATUS, dum eas non mulieres fuisse testatur, sed ΙΥΓΓΑΣ Σείρωνων τύπη ἐπεχούσας πειθῶ, quibus verbis ostendit simul, uti et ceteri Scri-

quam hunc pro illo ΗΟΜΗΡΩΝ adhibuisse. Ceterum qui de Sirenibus plura velit adest ION. SIOUS *Dissert. de Fabula Sirenium* Lipsiae 1663. IO. BALESAE *de Sirenium Μυθωποία* Helm. 1687. NICASII *Les Sirenes* Paris 1691. LAURENT. BERGE. in *Ulyss. Sirenes praeterea*. Heidelbergae 1703. ION. DOTTRE. *De Sirenium commentum progre.* Mechernae 1723. HENRIC. VANDER STAET *Sirenes cum Scylla et Charybdi* Holmstadii 1737. CL. FALCK. *CANCELLIUS il Mercator etc.* pag. 33, seqq. atque CL. et eruditissimum LAURENTIUM LUTINARIUM Regis nostri Augustissimi Bibliothecarium, Virum in investigandis patrum antiquitatibus facile principem in *Memoria nullo scovimento di un Sepolcro Greco-Romano* pag. 181.

(1) Αλεξανδρ. vers. 731.

(2) In *Helen*. vers. 166. seqq.

(3) Apud ATHENAEUM *Dipnosoph.* Lib. XIII, pag. 859.

(4) Αρροαν. Δ. vers. 898. seqq.

(5) *De Incredib.* pag. 72. Huc de re cum Graecis Scriptoribus et Latini conspiciuntur videntur. Vid. ORIGINIUM *metamorph.* Lib. V, vers. 553. FULGENTIUM *Mythol.* Lib. I, et SEVERIUM ad *Aeneid.* Lib. V, vers. 863.

(6) *Genne Antiche Fig.* Tav. 128.

(7) *L'Antiquité Expliquée* Tom. I, Pl. CCXXII.

(8) *Monum. Pelop.* Tom. I, pag. 139.

(9) *Collection of Etruscan Greek, and Roman Antiquities from the Cabinet of the Hon. W. HAMILTON.* T. I, pl. 39.

(10) *Monum. Ined.* Tab. 46.

(11) *Galeria Mythologica* Tom. I, Plancho XLIII, n. 118 Tom. II, planche LXXX, n. 312. Occurrit etiam in theco Sirenia figura in numo Gentis Petroniae apud ROBERTUM NUM. *Archaeol.* Tab. XIII, n. 44. pag. 23. GESNERUM. *Num. Imp.* Tab. XVII, n. 28. HARTHALEUM *Exercit. praem.* Tab. V, n. 8. VAILLANTIUM *Fam. Rom.* Tom. II, Tab. 108, n. 9. MOSSELLIUM *Fam. Petron.* Tab. I, n. 1. pag. 202, 203. Siren quoque observatur in numo Therinae, quem eruditissime illustravit CL. Collega meus F. M. AVELLINIUS in suis *Osservazioni sulle medaglie, che sogliono attribuirsi a Teneo Sovrano di Agrigento, e su talune medaglie della Città di Terina.* Vid. *Act. Societatis Pontanianae* Tom. II, p. 209.

(12) Vide de his Caledonibus BOSTERCIUM V. CL. *disputationem. Neuer Teutscher Merkur* 1760, Part. V, pag. 56.

ptores tradunt, CELEDONAS non figuram, sed cantum cum Homericis Sirenibus communem habuisse. Quis vero ignorat IYNGAS esse aves in re Graecorum Mythologica celeberrimas? Et reuera hisce avibus tum vi nominis¹, tum vi fabulae² cantus dulcissimus convenit. At haec fortasse Huschkio praeversum sperabit contendens hasce Sirenas IYNGAS a PHILOSTRATO fuisse adpellatas, non quod aves reapse fuerint, sed quod Graeci quidquid pelliciendi vim habebat, IYTTA vocaverint. Atqui haec Critici argumentatio inopportuna omnino est. Etenim quonam argumento detegat ille PHILOSTRATUM translato dicendi modo, in loco laudato, usum fuisse? Potius constat IYTTAS absolute usurpari, quia nulla indicitur mulierum mentio, quibus huiusmodi translatus referatur, et tantum conspicitur adiectivum $\chi\chi\omega\varsigma$ cum suo substantivo, nec in tota *οὐκέντι*, minima metaphorae suspicio suscitatur.

Quod si concederemus Huschkio translate PHILOSTRATUM loquutum fuisse, ne sic quidem hilum proficeret. Nam IYTTA tum de amoris illecebris³, tum de animi vehementiori commo-

(1) Idque adeo verum est, ut eadem vox $\iota\upsilon\gamma\gamma\varsigma$ cantum etiam indigitaverit, uti tradit *Etymol. M.* h. v. Vid. Schol. THEOCRITI *Idyll.* VIII, vers. 30.

(2) Nam $\iota\upsilon\gamma\gamma\varsigma$ dicta fuit $\text{H}\chi\omega\varsigma$ vel $\text{H}\chi\theta\omega\varsigma$ filia, quae quum Iovem ad amorem Ius pellexisset, a Iunone in avem mutata fuit. Vide SUINAM h. v. NICKENIUM in Schol. ad SYNNIUM de *Isis*. cap. 360, et Schol. LYCOMENIUS *Cassandr.* vers. 318. Si vero credimus ANTONINO LIBERALE *Metam.* cap. IX, fuit $\iota\upsilon\gamma\gamma\varsigma$ Pieri Regis Aemathiae filia, quae a Minos in musico certamine victa in avem cognominem transformata fuit. Et quia avis huiusmodi dulcissimo cantu praedita erat, idcirco Veneticas vel illas, vel illius stercora rhombos, alieu alligabant, eumque circumagebant, ut avis, ad amorem alligerent. Vide SUINAM l. c. Scholiasti. PINDAR *Pyth.* IV, vers. 38 in TERTIUM ad LYCOMENIUS *Cas-*

sandr. vers. 710. PINDARUM h. v. in Lexico a GODEFRIDO HEIMANNO edit. Lipsiae 1808. SALMASTIUM ad SOLINUM pag. 66a. HINDENBURGIUM, et ERNESTUM ad XANOPONTIS. *M. S.* cap. II, §. 17. Ex quibus patet huic aviculae cantum convenisse, etsi fortasse haud respondeat illi, quam vulgo vocant *squaccoda*; non enim facile est divinare quibusnam avibus vetusta nomina sint accomodanda, quod si minus aliunde, a scriptoribus certe in Bibliis interpretationibus, versatis luculantius ostenditur, Galathea $\iota\upsilon\gamma\gamma\varsigma$, imago conspicitur in elegantissimo Typo, quem interpretavit MARCONIUS *Tabb. Hieros.* p. 438, et PALAVIT VANDAS *Della antiche Colonie antiche in Napoli* Tom. II, pag. 48 v.

(3) PINDARUS *Nem. Od.* IV, vers. 56. PINDARUS *Lib. III*, cap. 8, vers. 28. IOANNES ZONARAS pag. 1132, *Lexico.* edit. a TERTIUM Lipsiae 1808, l. c. l. c. l. c.

tione¹, tum denique de Poëseos, et Eloquentiae praestigiis translate dici novimus², sed nunquam de personis. Contra vox *Siren* etiam personis cantu praeditis indigitandis inservit, ita ut SORNOCLEES adpellatus fuerit Siren, et Valerius Cato eodem adiuncto decoratus occurrat. Corruit igitur HUSCHKEI opinio.

Denique omittendum mihi non est apud CL. MILLINIUM³, alteram nostrae epigraphae explicationem reperiri, quae facili negotio refutatur. Legitur nimirum ΚΕΛΕΔΩΝ ΕΣ pro Κηληδώνης, perinde ac si inducenda esset mulier, quae dicat suae Cytharae: CELEDON ES. Sed quia nullum exemplum ad confirmandam hanc conjecturam adfertur, et in monumentis cuiusvis generis nihil tale umquam observatur, illam refellere inutile prorsus foret.

(1) ARISTOTEL. *Pers.* vers. 983. *Ety-mol.* M. h. v.

(2) ARISTOTEL. *Lys.* vers. 1112. PRILESTRAATUS V. A. Lib. VIII. c. 7. p. 349. HELIODOUS. Lib. VII. CRYSTOLORAS in epistola ad Guarinum Veronensem, quam cum ceteris eius Epistolis propediem editurus est Cl. V. ANGELOS ANTONIOS SCOTTUS Palaeographiae Antecessor, et Herculaneusium Voluminum Interpretes.

(3) *Magasin Encyclopédique.* Janvier 1815. pag. 194. Lisant donc κηληδών es pour es, nous aurons le sens tu es une

Célédone, qui exclut évidemment la supposition que l'inscription est le nom de la figure. Il faut donc rapporter les deux mots à un autre objet, et cet objet je le trouve dans l'instrument, que tient la figure. Suivant mon opinion celle-ci n'est point une Célédone, mais bien une Jeune fille sensible aux charmes de la Musique. Si en cela je ne me trompe pas, n'est-il pas probable, qu'elle ait dit, en s'adressant à la cithare : tu es mon charme, mon enchanteresse, tu me fais oublier mes souffrances, enfin tu es une CELEDONE ? D. F.

*Nonnulla in HUSCHKII commentatione minus probanda
notantur.*

An-te-quam hisce animadversionibus finem imponamus, nonnulla, quae in HUSCHKII *commentationem* non satis caute irrepserunt, adnotare non pigebit.

Quo Vasculi aetatem, quantum coniectura adsequi posset, divinare, observavit ARDITIUS ¹ EPIGONUM ² vel DEMOPORTAM ³ Lyram solis manibus, sine plectro pulsare docuisse, ac proinde mulierem manibus et plectro *καθαρίζουσαν* antiquitatis longe vetustissimae indicium esse: adtulit praeterea PLINII ⁴; et NICOMACHI ⁵ auctoritates, quarum altera Lyrae Εἰσαρχοῦ inventionem, altera eiusdem Lyrae ex Aegypto in Graeciam invectionem THERPANDRO tribuit; addiditque ⁶ SIMONIDEM, vel PYTHAGORAM ⁷, octavam chordam lyrae adiecisse ⁸. Ex quibus deduxit, Locrenses Pythagoraeorum schola celeberrimos, quum huiusmodi inventum neque ignorare, neque negligere potuissent, numquam Lyra Εἰσαρχοῦ Vasculum nostrum exornasse, nisi illud PYTHAGORAE, vel certe SIMONIDIS aetate, vetustius esset.

Haec interim HUSCHKIO nostro minime placent, et tantum non sublata voce clamat ⁹: *Hoc argumentum quam lubricum sit et fallax, nemo non intelligit. Quidni enim RECENTIORIS*

(1) *Illustratione* cc. pag. 11, 12.

(2) ATHENAEUS *Dipnosophist.* Lib. V, p. 183. Lugduni 1562. POLLUX Lib. IV, pag. 380.

(3) Vide SCALIGERUM in *Post.* Lib. I, cap. 28.

(4) Lib. VII, cap. 56.

(5) In *Enchir.* Lib. II, pag. 29. seqq. ed. Meibomii.

(6) Loc. cit.

(7) NICOMACHUS Lib. I, pag. 13, et 14. BAIENSIUS Lib. I, sect. 1, pag. 365. Tom. III. ed. WALLISII.

(8) Haec Lyra octo chordis instructa conspicitur in Vasis CAUSEIGE paucis ab hoc annis effossis, et a Cl. MILLINTO editis. *Description des Tombeaux de Canosa*, pl. III.

(9) *Commentatio de Inscriptione Fausuli* etc. pag. 2.

AEVI ARTIFEX FORMAM CITBARAE ANTIQVIOREM EXPRIMERE POTVERIT, SI PRAESERTIM PONAMVS, EVM OB OCVLOS HABVISSE QVODDAM PRISCAE ARTIS, QVOD IMITARETVR, OPVS? Misso igitur altero aetatis argumento, quod plectrum suppeditavit Editori, cuius usum abolevisse dicitur *EPIGONUS*, statim progrediamur *AD INSCRIPTIONEM, CERTIORA AEVI VETVSTIORIS INDICIA exhibentem.*

At quidnam hac Critici argumentatione absurdius? Fateor equidem Artificem recentioris aevi antiquum exemplar ante oculos habere potuisse; sed revera id contigisse, hoc Huscukto demonstrandum erat. Nam quum de monumentorum genuinitate non dubitatur, omnes hactenus Eruditi ad eam aetatem illa pertinere crediderunt, in qua formae in eis depictae vigeant: secus praecipuum ad aetatem monumentorum definiendam argumentum Archaeologis eriperetur, quod nec inter vetustissimos *STRABO*¹, nec inter recentiores *MAZUCHIUS*², *CHRISTIE*³, *BORTIGERUS*⁴, *MILLINIUS*⁵, et *LANZIUS*⁶ sibi eripi passi sunt.

Quid quod Criticus ipse sibi asciam crucibus illidit, inquit *progrediamur AD INSCRIPTIONEM CERTIORA AEVI VETVSTIORIS INDICIA exhibentem?* Nonne suis verbis respondere possem *Hoc argumentum quam lubricum sit et fallax nemo non intelligit? Quidni enim RECENTIORIS AEVI ARTIFEX FORMAM LITTERARVM ANTIQVIOREM EXPRIMERE POTUERIT, SI PRAESERTIM PONAMVS, EVM OB OCVLOS HABVISSE QVODDAM*

(1) Lib. XV.

(2) *Tabb. Herac.* pag. 551.

(3) *A Disquisition upon Etruscan vases, Displaying their probable connection with the shows at Eleusis and the Chinese feast of Lanterns, With explanations of a few of the principal allegories depicted upon them:* pag. 17.

(4) *Griechische Vasen-Gemälden mit archäologischen und artistischen Erläuterungen der Originalkupfer*, Tom. I, pag. 23.

(5) *Monuments Inédits* Tom. II. pag. 35.

(6) *Dissertationi tre de' Vasi etc.* pag. 161.

PRISCAE ARTIS, QVOD IMITARETUR, OPVS? Atque ita, ne sexcentos enumerem, fecit *HERODES ATTICUS* in suis columnis¹. Itaque si *HUSCHKIUS* argumenta e litterarum ductibus sumpta rata habuit, nec illa improbare debuisset e *Cythrae* et *plectri* forma deducta, quae ad aetatem vasculi investigandam *ARDITIO* viam straverant.

Atqui ex hisce observationibus nova quaedam eruuntur, quae *HUSCHKIANAM* *Celedonem* e *Vasculo Locrensi* omnino eiciunt. Nimirum si, vel ex Critici consensu, *INSCRIPTIO CERTIORA VETUSTIORIS Aevi INDICIA* exhibet, et *Litterae nostri Vasculi* eandem figuram prae se ferunt, quam *litterae marmorum Nointeliorum*², *Amyclaeorum*³, et inscriptionis *Sigeae*⁴; ecquis non videt quanta antiquitas *Locrensi* monumento sit tribuenda? Quumque *E* pro *H* in nostra inscriptione⁵ adhibitum videamus, ecquis dubitabit, quin *Vasculum Locrense* ad illam aetatem sit amandandum, in qua *Simonides* litteras longas nondum invenerat? quamobrem quisnam, nisi *Pindarico* male percitus oestro, *Pindaricum* quidpiam in *Vasculo* inveniendum sperabit? Si enim *PINDARUS* post *SIMONIDEM* floruit⁶, et *Vasculum nostrum* *SIMONIDIS* aetate vetustius esse iam ostendimus⁷, saeculis ipsis vim inferret quicumque cum *HUSCHKIO* *Celedonem* in eo quaereret.

Praeterea fugit fortasse Criticum aurea illa *PLINII*⁸ sententia *ingenui pudoris est fateri per quos profeceris*. Sane afferens hunc *SOPHRONIS*⁹ locum, τὸν δὲ χαλκισμῶν, καὶ τὸν ἀργυρισμῶν ἐμαρτυρεῖ Δοκίμῃ, profert emendationem satis ingenio-

(1) *CRISULL Antiqu. Asiat.* pag. 20. *TOUSTAINIUS*, et *TASSINIUS* in *Nouv. Traité de Diplom.* Tom. I, pag. 365, et *BIRANDIUS* N. Th. I, p. 38.

(2) *BARTHELEMY Mémoires de l'Acad. des Inscrip. et B. L.* T. XXIII, p. 395. *MONTFAUCONIUS Palaeogr.* pag. 133. *N. T. de Diplom.* T. I, pag. 633. *CONSTITIUS* F. A. T. I, pag. 157.

(3) *FOURMONTIUS* in *Mem. de l'Acad.*

des I. et *B. L.* pag. 395. *N. T. de Dipl.* p. 632.

(4) *Antiquit. Asiat.* pag. 3.

(5) Quomodo artifices litteras in his Vasis scripserint docuit *Cl. Canonicus DE JONIO* in *Epist. sul metodo degli antichi nel dipingere i Vasi*, pag. 12.

(6) *MAZOEIUS* *Tabb. Heracl.* pag. 127.

(7) In *praef. Hist. Nat.*

(8) *Apud ATHENAEUM* Lib. VI, p. 230.

sam, et argumentis roboratam¹, scilicet: τῶν δὲ χαλκωμάτων, καὶ τῶν ἀργυρωμάτων ἐπαργαίρε α' οὐκία· at minime fatetur eam se ab aliis didicisse.² Quis tamen credet Criticum in evolvendis Lexicis versatissimum non deprehendisse hanc correctionem a STEPHANO, et a SCAPULA³ iam fuisse prolatam?

Ad haec quum HUSCHKIUS⁴ adduxisset illa EUSTATHII verba: ἐκ δὲ τοῦ κηλεῖν καὶ α' ἱ παρα Πινδαρῶν Κηληδόνες παραγοῦνται, opinatus est CELEDONAS ἀπο τοῦ κηλεῖν a canendo deducendas esse. At morosiores fortasse Grammatici, ne ex tali etymo significationem γενικωτάτην deducant, illud το κηλεῖν vertent καταμαρναίνειν, uti exponitur ab HESYCHIO; et sic patebit, cur quas ΠΙΝΔΑΡΟΣ vocavit ΚΗΛΗΔΟΝΑΣ, eas ΙΥΓΓΑΣ PHILOSTRATUS adpellaverit. Novimus enim quod ΚΗΛΗΔΟΝΕΣ τοὺς ἀκροαμένους ποιοῦν διὰ τὴν Ἡδονὴν ΑΦΑΤΑΙΝΕΣΘΑΙ, audientes ob voluptatem ad TABEM REDIGEBANT⁵. Quam virtutem, ut vidimus, ΙΥΓΓΙΒΥΣ etiam convenisse Scriptores testantur.

Denique affert HUSCHKIUS⁶ hoc PHILOSTRATI⁶ testimonium, in quo Sophista ille agens de conclavi quodam in regia Persarum, ubi Rex ius dicere solebat, sic ait: Χρυσαὶ δὲ ΙΥΓΓΕΣ ἀποκρεμνύνται τοῦ ὀροφου τεττάρης, τὴν Ἀδραστειαν αὐτὴ περιγγυῖσθαι, καὶ το μὴ ὑπὲρ τοὺς ἀνθρώπους αἰρεῖσθαι. Ταύτας δὲ Μαγοὶ αὐτοὶ Φασὶν ἀρμυττεῖσθαι, Φοιτῶντες ἐς τὰ Βασιλεῖα. Καλοῦσι δὲ αὐτὰς Θεῶν ΓΛΩΣΣΑΣ: E testudine vero aureae ΙΥNGES quatuor pende-bant Adrasteam ipsi denunciantes, admonentesque ne supra homines se efferreret. Has se confecisse dicunt ipsi Magi, qui regiam frequentant, illasque vocant Deorum LINGUAS. Improbat deinde OLBARIJ sententiam, qui ad hunc locum PHILOSTRATI ita scripserat: Ex Oraculis Chaldaeorum praesentem locum optime explicari posse putem, ubi v. 115, de Iyugibus, quae

(1) Commentatio etc. pag. 4.

(2) In Lexic. G. L. h. v.

(3) Commentatio etc. pag. 12.

(4) ΑΠΡΟΚΑΤΑΛ. Lib. VII, pag. 290.

Lugdani 1512. EUSTATHIUS ad Odyss. M, pag. 1709.

(5) Commentatio ec. pag. 14.

(6) Fit. APOLLONII Lib. I, c. 25.

νοούμεναι πατροθεν dicuntur, καὶ νοοῦσαι αὐταί, suntque adeo classim Spirituum, de qua plura STANLEIUS Philosoph. Or. Lib. I, sect. II, cap. 5. de illis oracula addunt:

Βουλαὶς ἀφ' ἐγκυβοῖσι κινούμεναι ὥς νοήσαι

Earum ergo figurae et symbola quaedam hic suspensa, quibus numine suo praesentes ἀδραστίας et modestiae νοήσεις apud regem excitent. Haec vero symbola ipsius forte avis, quae ἰνγξ Graecis dicitur, motacilla Romanis, formam habuere. Quibus subiicit Criticus: Hic OLEARIUM rem ex Chaldaeorum Oraculis explicantem non adsequimur. Quare medicam PHILOSTRATO admoventis manum, addit: Nobis substituenda videtur vox si litteras per se spectes, satis ab illis diversas, sin pronunciationem adeo similis, ut a Librario dictantis verba calamo excipiente, facillime confundi potnerit cum voce ἰνγξ. Nempe legendum videtur κλαθξ. Hanc autem emendationem ut certam faciāt, incertissimo, et contorto utitur argumento. Nimirum autumat Heracliti illud Ἡλίου μὴ ὑπερβῆσθαι τοὺς προσηκόντας ὅρους, εἰ δὲ μὴ ΓΑΩΓΤΑΙΣ μὴ Δίκης επικουρούς ἐξηρῆσειν emendandum esse ac ΚΑΩΘΑΣ legendum, quia eadem Heracliti sententiam asserens PLUTARCHUS ΓΑΩΓΤΑΙΣ substituit Ερυνίας.

At concedamus licet HUSCUKRO alteram hanc castigationem Criticae regulis non adversari (tametsi multae doctorum Virorum interpretationes, et ipsa litterarum varietas, sensusque ratio aliud omnino suaderant), tamen, quid ad rem nostram ea pertinere poterit, non videmus. Nam ab ἰνγξibus, et Celedonibus prorsus remotissima sunt ea, de quibus agit HERACLITUS, ac propterea si vox κλαθξ ibi reponenda esset, non idcirco etiam in discusso PHILOSTRATI loco reponi deberet. Novum quippe est, et Logicorum placitis omnino contrarium, ut e verbo alicubi posito, vel

(1) Commentatio etc. pag. 17.

(2) Apud PLUTARCHUM De Isid. et Oni-
ride Tom. VII, pag. 460, edition. Raskii.

(3) De Exil. Tom. VIII, pag. 38.
ed. cit.

ad idem admittendum in locis loquutione et sensu, mirum quantum, dissitis. Praeterea illud *γάρταρ Διὸς ἐπιταροῦς* commode explicare possumus *Parcās Iustitiae patrocinautes*; at hoc *καὶ οὖν* quid nisi absonum et futile innueret, nempe *Parcas*, seu *Furias Deorum*, ubi agitur de quodam *emblemate*, quo Magi docere volebant de Iustitia ex Deorum mente administranda? Postremo quis credat *κλαῖσας parcās ἐξ ὀροφῶν* pependisse? Nonne istae aequae ac Sirenes, de quibus supra egimus, turpe spectaculum de se ederent? Nonne id magis symbolicis aviculis convenisse dicendum est?

Quidquid igitur, contra Arditianam Explicationem Criticus obiecit, quidquid ad suam opinionem sustinendam in medium protulit, nec recto stat talo, nec Philologos valde poterit commovere. Ceterum quaecumque hactenus dicta sunt, neque Clarissimum HUSCKIUM, neque Celeberrimum TYCHSENIVM, cui HUSCKIUS suam Commentationem nuncupavit, ullo pacto, ut spero, offendere debebunt; sed haec potius, ni votis fallor, in caussa erunt, cur perpetuam iucundamque amicitiam cum tam praeclaris Archaeologis inire mihi liceat. Nam si amor patrii nominis, et veritatis ad hasce animadversiones edendas me impulit, quo amore et ipsi vehementissime fervent; haec utique studii societas nos quasi novo foedere innget. Etenim *nulum est*, teste TULLIO *, *certius amicitiae vinculum, quam consensus et societas consiliorum, et voluntatum*. Quod si fortasse a vero interdum aberraverim, eiusdem TULLII verbis *, profiteor me *et refellere sine pertinacia, et refelli sine iracundia paratum esse*.

FINIS.

(1) *Pro Planc.*

(2) II, *Tusc.* 5.

ERRATA

Pag. 1. lin. 9. CICIꝀCCLXXXXIV
Pag. 4. lin. 2. sextae
Ibid. lin. 10. antepenultima
Ibid. lin. 14. Compulterium
Pag. 6. not. 2. lin. 27. Sed et Acontio
Pag. 14. lin. 15. indigitabant
Ibid. not. 2. col. 2. v. 22. meus
Pag. 20. lin. 19. δι καλον
Pag. 21. lin. 8. ΚΑΔΗΝΑΟΝΗΝ
Pag. 23. lin. 26., et 27. Eccur
Pag. 28. lin. 8. refutatur

CORRIGE

CICIꝀCCLXXXXI
 quintae
 sexta
 Compulteriam
 Sed Acontio
 indicabant
 charus
 καλον
 ΚΑΔΗΝ Η'ΑΟΝΗΝ
 Cur
 refutaretur

1811

1812

1813

1814

1815

1816

1817

1818

1819

1820

1821

1822

1823

1824

1825

1826

1827

1828

1829

1830

1831

1832

1833

1834

1835

1836

1837

1838

1839

1840

1841

1842

1843

1844

1845

1846

1847

1848

1849

1850

1851

1852

1853

1854

1855

1856

1857

1858

1859

1860

1861

1862

1863

1864

1865

1866

1867

1868

1869

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

